

Parlamentul
Republicii Moldova

V.O. nr. 128
"30" noiembrie 2021

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Domnului Dan PERCIUN,
Președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie**

AMENDAMENT

la proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022

(proiectul de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 și art. 65 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul legii nr. 362 din 22 noiembrie 2021, și anume:

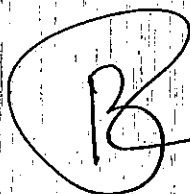
1. Anexa nr. 2:
 - Rubrica "**Cheltuieli, total**" cifrele "31224240,7" se substituie cu "31290327,1", iar "9544253,4" se substituie cu "9610339,8".
 - Rubrica "**Protecția familiei și copilului**" cifrele "3190691,7" se substituie cu "3256778,1", iar "729432,1" se substituie cu "9610339,8".

Motivarea:

Cheltuielile din anexa nr. 2 sunt majorate, avînd în vedere propunere de majorare, pînă la 900 lei a indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 2 ani, în cazul persoanelor ne asigurate. Cheltuielile sunt calculate pentru circa 34 420 copii (numărul acestor copii la 1 octombrie 2021 era de 34419).

Propunerile de majorări sunt justificate de creșterea prețurilor. Or, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, prețurile medii de consum în **luna octombrie 2021** comparativ cu **luna octombrie 2020** (în ultimele

12 luni) **au crescut cu 8,81%**, inclusiv la produse alimentare cu 12,73%, mărfuri nealimentare cu 10,02% și servicii prestate populației cu 1,64%. **Prețurile medii de consum în luna octombrie 2021 față de luna septembrie 2021 au crescut cu 2,12%** (informativ: în luna octombrie 2020 față de septembrie 2020 acestea au înregistrat o creștere de 0,11%). Creșterea prețurilor medii de consum a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare cu 4,03%, la mărfurile nealimentare cu 1,62% și la serviciile prestate populației cu 0,17%.

Vladimir ODNOSTALCO

Parlamentul
Republicii Moldova

V.O. nr. 129
"30" noiembrie 2021

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Domnului Dan PERCIUN,
Președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie**

AMENDAMENT

la proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022
(proiectul de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021)

În conformitate cu prevederile art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul legii nr. 362 din 22 noiembrie 2021, și anume:

1. La articolul 13 cifrele "1 100" se substituie cu "2 200".

Motivarea:

Prin acest amendament se propune majorarea indemnizației unice în caz de deces.

Constatăm că și pentru anul 2022, indemnizația unică în caz de deces rămîne la nivelul anului 2013.

Suma de 1 100 lei nu acoperă nici cheltuielile elementare de constatare a cauzelor decesului (transportare a corpului neînsuflețit, perfectare a documentelor, etc.) și înmormîntare.

Vladimir ODNOSTALCO

Parlamentul
Republicii Moldova

V.O. nr. 131

"30" noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domnului Dan PERCIUN,

Președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie

AMENDAMENT

la proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022

(proiectul de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021)

În conformitate cu prevederile art. 59, art. 65 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, propun următorul amendament la proiectul legii nr. 362 din 22 noiembrie 2021, și anume:

1. La articolul 3
Alin. (1) cifrele "12 838" se substituie cu "11 331",
Alin. (2) cifrele "27 481" se substituie cu "24 255",
Alin. (3) cifrele "3 270" se substituie cu "2 886",
Alin. (4) cifrele "12 838" se substituie cu "11 331", iar "3 270" se substituie cu "2 886".

Motivarea:

Prin acest amendament se propune ca suma contribuțiilor pentru persoanele care se asigură în mod individual să rămână la nivelul anului 2021.

Majorarea propusă de Guvern nu este justificată în condițiile creșterii de prețuri.

Totodată, contribuabilii ce se asigură în mod individual nu beneficiază de garanții sociale în egală măsură cu salariații fie din instituții publice sau private. Or, contribuabilii asigurați în mod individual, la atingerea vârstei de pensionare, primesc pensie minimă, precum și indemnizația lunară pentru creșterea copilului este achitată în același quantum ca și al persoanei neasigurate.

În aceste condiții, ar fi oportun ca pentru viitor, Guvernul să revadă mecanismul de asigurări sociale în raport cu acei contribuabili care se asigură în mod individual.

Vladimir ODNOSTALCO

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021 cu privire la aprobarea legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, în urma examinării proiectului de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021 cu privire la aprobarea legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, prezint următorul amendament:

Articolul 3 alin.(2) din proiectul de lege se propune a se expune în următoarea redacție:

„ (2) Contribuția de asigurări sociale de stat în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct. 1.6¹ din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în:

- a) contribuție fixă obligatorie în sumă de 12 838 lei cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul mediu lunar asigurat egal cu 1/2 din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv; sau
- b) contribuție fixă opțională în suma de 24 255 lei cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul mediu lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv.”

Nota de Argumentare:

Scopul principal al modificărilor propuse este de a asigura atât respectarea principiilor egalității, echității și nediscriminării față de categoria de contribuabili specificați la pct.1.6.¹ din Anexa nr.1 la Lege nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cât și prevenirea nerespectării achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat din partea liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției din cauza stabilirii plafonului mare de taxa fixă.

Conform art.1 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08.07.1999, liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției – persoană care are înregistrată una din formele de organizare a activității prevăzute de lege de avocat, notar, executor judecătoresc, administrator autorizat, mediator.

Potrivit art. 3 lit.b) al aceluiași act normativ, **principiul egalității**, care asigură tuturor participanților la sistemul public – contribuabili și beneficiari – un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 17 alin.(1) lit.c1) al aceluiași act normativ, în sistemul public sînt contribuabili, după caz liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției.

Potrivit art. 6 alin.(2) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurare socială nr.289 din 22.07.2004, asigurații care au un stagiu total de cotizare de pînă la 3 ani beneficiază de dreptul la prestații de asigurări sociale dacă confirmă un stagiu de cotizare de cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat sau datei nașterii copilului în cazul riscului asigurat creșterea copilului.

În proiectul de lege susmenționat autorii indică majorarea contribuției de asigurări sociale de stat pentru liberi-profesioniști cu 3 226 lei în comparație cu anul 2021. În nota informativă autorii proiectului de lege explică majoarea prin aplicarea mecanismului de indexare cu creșterea medie anuală a salariului prognozată pentru anul precedent. Condiserăm că argumentarea modificării nu este justificabilă.

Conform raporturilor organelor de autoadministrare ale liber-profesioniștilor din domeniul justiției putem să observăm faptul că mai mulți liber-profesioniști și-au suspendat activitatea în anul 2021. Una dintre cauze

suspendării activității este majorarea excesivă în 2,5 ori a contribuției de asigurări sociale pentru anul 2021.

Raport de activitate al Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 2021 prevede statistica suspendării și încetării licenței de către avocați: " De menționat că în anul 2020, datorită inclusiv a efectelor pandemiei SARS – COV-2- COVID 19, și-au suspendat activitatea 88 avocați, iar 34 avocați și-au încetat activitatea. În perioada 1 ianuarie – 1 noiembrie 2021, s-au înregistrat 97 cazuri de suspendare a activității de avocat și 28 cazuri de încetare a activității de avocat." (pag. 10 al Raportului se anexează). La fel, Raportul susmenționat prevede impactul majorării contribuției de asigurare socială: "...Contribuție s-a constatat a fi prea împovărătoare pentru avocați și avocați stagiați în condițiile unei activități profesionale afectate profund de pandemia SARS-COV-2-COVID 19, care volens nolens a avut drept consecință reducerea serviciilor prestate și corespunzător, reducerea onorariilor încasate. Deși avocații și avocații stagiați au fost obligați, începând cu 01.01.2021, să plătească contribuția de asigurări sociale, potrivit prevederilor art.6 alin. (2) din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, această protecție a început să fie efectivă doar începând cu 01.10.2021, atâta timp cât legea cere un stagiu minim de cotizare de 9 luni."(pag.14-15 ale Raportului se anexează)

Mai mulți liberi-profesioniști din domeniul justiției și-au exprimat opinie negativă față de majorarea mare a contribuției pentru anul 2021 care constituie 24 255 lei și au prognozat consecințele majorării. Aceeași opinie negativă vedem și în privința prezentului proiectului de lege nr. 362 din 22 noiembrie 2021. (se anexează opinia oficială a Uniunii Avocaților din Republica Moldova¹)

Mai mult decât atât, profesia de mediator a fost inclusă în art.1 "liber-profesionist ce practică activitate din sectorul justiției" și în pct.1.6.¹ din Anexa nr.1 la Lege nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale numai în anul 2021. Astfel, mai mulți mediatori au suportat pierderi financiare semnificative, achitând prima dată contribuție de asigurare socială în marime de 24 255 lei. Contribuție de asigurare socială inechitabilă și nejustificabilă din anul 2021 are un impact semnificativ în activitatea mediatorilor și constituie cauza suspendării activității de mediatori activi.

În august 2021 Grupul de Experți din domeniul Justiției au elaborat "Cartea Alba a Justiției" care prevede recomandări pentru o justiție independentă și integră. În Capitolul 3.4. experții descriu problematica activării în profesie de

¹ <http://uam.md/index.php?pag=news&id=875&rid=2529&l=ro>

mediator: ” Din numărul aproximativ de 1000 de mediatori înregistrați în realitate activi sunt în jur de 158. Activitatea de mediator a fost supusă unor rigori de ordin fiscal precum contribuții sociale și medicale obligatorii, care au dus la depunerea mai multor cereri de suspendare din activitatea de mediator.” ²

Dacă vom analiza Proiectul de lege referitor la taxe fixe de contribuție de asigurări sociale putem să observăm cea mai mare taxa fixă este indicată la liberi-profesioniști din domeniul justiției. La plătitori specificați în pct.1.6, 1.7 și 1.8 din anexa nr.1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale contribuția de asigurări sociale se achită în mărime de 12838 de lei. Nu este explicată de către autorii proiectului de lege diferența semnificativă între contribuții de asigurări sociale achitate de către liberi-profesioniști în domeniul justiției – 27 481 lei și titularii patentei de întreprinzător, fondatori ai întreprinderilor individuale; persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor; persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal – 12 838 lei. Astfel, putem să facem concluzie că proiectul de lege nu respectă principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public – contribuabili și beneficiari – *un tratament nediscriminatoriu* în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Stabilirea contribuției de asigurări sociale de stat în mărimea fixă de 27 481 lei poate să aibă următoarele consecințe:

1. Suspendarea activității de către liberi-profesioniști în domeniul justiției; lipsa de resurse umane în cadrul liberilor-profesioniști în domeniul justiției;
2. Nerespectarea obligației să achite contribuția de asigurări sociale de către liberi-profesioniști din domeniul justiției din cauza imposibilității financiare de a achita contribuția;
3. Declanșarea grevelor din partea liberi-profesionalistilor din domeniul justiției, ceea ce va aduce la suspendarea procedurilor judiciare și/sau juridice.

Prin introducerea modificării propuse există modalitatea aleatorie de asigurarea achitării contribuției de asigurări sociale pentru liberi-profesioniști:

- contribuție fixă obligatorie în sumă de 12 838 lei cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul mediu lunar asigurat egal cu 1/2 din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv;

² http://ipre.md/wp-content/uploads/2021/08/Cartea-Alba-a-Justitiei_FINAL_26_08_2021_RO-1.pdf - pagina 30.

- contribuție fixă opțională în suma de 24 255 lei cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul mediu lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv

Introducerea modificărilor propuse va realiza următoarele efecte:

1. Liber-profesioniști în domeniul justiției vor achita după posibilitatea lor financiară și vor avea alege: să aibă pensia minimală garantată sau să aibă pensie mai mare.
2. Va fi respectat principiul egalității tuturor participanților la sistemul public de asigurare prevăzut în art. 3 lit.b) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale.
3. Unii liberi-profesioniști în domeniul justiției vor relua activitatea lor.
4. Tinerilor liber-profesioniștilor va fi mai ușor să achite contribuțiile de asigurare socială la începutul desfășurării activității.
5. Statul va demonstra suportul și promovarea procedurii de mediere extrajudiciară care până în prezent reprezintă domeniul slab dezvoltat.

Deputat în Parlament

Foteșcu Valdim

Opinia Uniunii Avocaților din Republica Moldova referitor la Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale pe anul 2022

26.11.2021

Publicat: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/Legislativ/Id/5753/language/ro-RO/Default.aspx>

Proiectul analizat propune ca profesiile juridice să achite contribuții de asigurări sociale aferente mărimii salariului mediu pe economie pentru a putea beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale prevăzute de sistemul public de asigurări sociale.

În particular, am constatat cu regret propunerea autorilor proiectului de majorare a cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale plătibile de către exponenții profesiilor juridice de la 24 255 lei în anul 2021 până la 27 481 lei în anul 2022. Conform Notei informative la proiect, majorarea se explică prin aplicarea mecanismului de indexare cu creșterea medie anuală a salariului prognozat.

Uniunea Avocaților din Republica Moldova consideră că această modificare în sensul majorării contribuțiilor de asigurări sociale plătibile de către profesiile juridice, nu se justifică prin prisma argumentului invocat în nota informativă.

Or, în opinia noastră, aliniindu-ne la principiul egalității și solidarității sistemului public de asigurări sociale, tratamentul aplicat exponenților profesiilor juridice este discriminatoriu în raport cu alte entități, plătitori de contribuții fixe de asigurări sociale.

Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Este inadmisibilă crearea unor sarcini contributive mai mari numai pentru anumite profesii sau activități. Cu alte cuvinte, dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12 838 lei/an, beneficiind de tot spectrul de servicii și protecție socială, atunci și un avocat ar trebui să aibă aceeași opțiune.

Sistemul de asigurări sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie disponibil nu doar pentru contribuabili din rândul profesiilor juridice, dar și accesibil celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).

Având în vedere că proiectul este propus pentru adoptare în regim de maximă urgență, considerăm că în partea care se referă la profesiile juridice, acest proiect trebuie modificat în sensul menținerii pentru profesiile juridice a contribuției fixe existente în anul 2021, fără majorarea acesteia pentru anul 2022.

Or, deși prin Legea bugetului asigurărilor sociale pentru anul 2021, avocații urmau să beneficieze de tot spectrul de prestații sociale începând cu 01.01.2021, acest lucru nu s-a produs, deoarece art. 6 alin. (2) din Legea nr. 289/2004 cere un stagiul minim de cotizare de 9 luni, pentru ca o persoană să poată beneficia de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă.

Din aceste considerente, pe parcursul perioadei 01.01 – 01.10.2021, **NICI UN AVOCAT, EXECUTOR JUDECĂTORESC SAU NOTAR, ADMINISTRATOR AUTORIZAT, MEDIATOR**, nu au beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, fiind emise decizii de refuz în plata acestora pentru faptul că, perioadele de contribuție realizate anterior 01.01.2021 **NU SE IAU ÎN CALCUL** la determinarea stagiului minim de cotizare pentru a beneficia de indemnizații de incapacitate temporară de muncă.

Mai mult, anul 2021 ca și în cazul anului 2020, a fost marcat profund de efectele pandemiei SARS – COV2- COVID 19, avocații, ca și oricare dintre cetățenii Republicii Moldova s-au confruntat cu această boală, veniturile avocaților au scăzut simțitor, însă obligația de plată a contribuțiilor de asigurări sociale, a rămas aceeași.

Pentru comparație, în cazul notarilor și executorilor judecătorești, veniturile minime ale acestora sunt garantate, având în vedere aprobarea prin lege și / sau prin hotărâri de guvern a spezelor și taxelor percepute pentru activitățile lor, la fel este și situația administratorilor autorizați, onorariile cărora sunt stabilite prin Legea nr. 149/2012 și hotărâre de guvern, în cazul avocaților, onorariile minime ale acestora **NU** sunt determinate prin lege sau alte acte normative, astfel încât avocații nu se bucură de un minim de existență asigurat, cu excepția avocaților care sunt antrenați în prestarea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.

În asemenea situație, înțelegem că este primordială asigurarea unui echilibru social, înțelegem că pentru a beneficia de toate prestațiile de asigurări sociale exponenții profesiilor juridice trebuie să contribuie pe măsură la bugetul asigurărilor sociale de stat, însă această contribuție trebuie să fie și pe măsura posibilităților subiecților vizați, motive din care **venim cu propunerea de a lăsa fără modificări în anul 2022 cuantum contribuției de asigurări sociale pentru exponenții profesiilor**

juridice, urmând ca pentru anul 2023, în comun cu ministerul de resort, să determinăm modalitatea de plată a contribuției de asigurări sociale în cotă procentuală, similar sectorului real al economiei.

Astfel, dacă în sectorul real al economiei, contribuția de asigurări sociale este de 29%, inclusiv fondul de pensii, pentru profesiile juridice se poate calcula o contribuție de asigurări sociale în mărime de 12% (similar cotei impozitului pe venit), din venitul anual prognozat, indemnizațiile de asigurări sociale urmând să fie calculate din venitul realizat.

La fel, poate fi analizată posibilitatea stabilirii contribuțiilor de asigurări sociale pentru profesiile juridice plătite diferențiat:

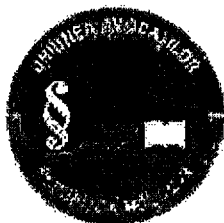
1. **contribuabilii, care vor plăti suma de bază de 12.838 lei/an**, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv;
2. **contribuabilii, care vor opta să plătească 27.481 lei/an**, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv.

Cu alte cuvinte, poate fi analizată și propunerea privind stabilirea modului de plată a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă fixă pentru liber profesioniștii din domeniul justiției, cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale după cum urmează:

- contribuție fixă minimă (obligatorie) – 12 838 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv;
- contribuție fixă calificată (opțională) – 27 481 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie în anul respectiv.

Uniunea Avocaților din Republica Moldova solicită public întrevvedere cu membrii Comisiei parlamentare de profil pentru a discuta proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale pe anul 2022 în partea care vizează avocații.

Emanoil PLOȘNIȚA
Președintele Uniunii Avocaților

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова
Bar Association of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
e_mail: uniunea.avocatiilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Consiliul Uniunii Avocaților

HOTĂRÂREA nr. 19-04/16.11.2021 din 16 noiembrie 2021
privind Raportul de activitate al Consiliului UA din Republica Moldova
(între Congresul avocaților 2019 și Congresul avocaților 2021)

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (6), art. 39 lit. b) și o) din Legea nr. 1260–XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Examinând chestiunea *Cu privire la Raportul de activitate al Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova (între Congresul avocaților 2019 și Congresul avocaților 2021)*,

Având în vedere informația comunicată de dna Angela Popil, urmare dezbaterilor,

În ședința extraordinară din 16 noiembrie 2021, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova

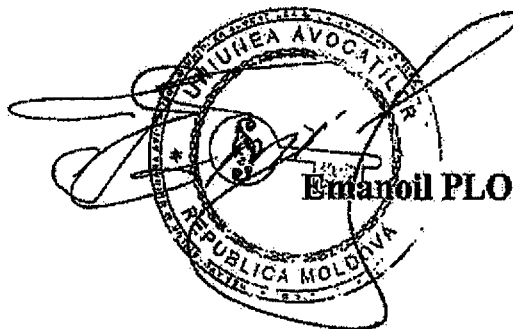
HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Se aprobă *Raportul de activitate al Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova (între Congresul avocaților 2019 și Congresul avocaților 2021)* (se anexează).

Art. 2. Publicarea *Raportului de activitate al Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova (între Congresul Avocaților 2019 și Congresul Avocaților 2021)* în format PDF pe pagina-web oficială a UARM.

Art. 3. Prezenta hotărâre se publică pe pagina oficială de Internet a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Președintele Uniunii Avocaților

Eugen PLOȘNIȚA

**RAPORT DE ACTIVITATE AL
CONSILIULUI UNIUNII
AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA
MOLDOVA**

**(între Congresul avocaților 2019 și
Congresul avocaților 2021)**

CHIȘINĂU 2021

Din totalul hotărârilor adoptate de către Consiliul Uniunii Avocaților, în mare parte acestea au vizat:

- suspendarea activității de avocat;
- încetarea activității de avocat;
- înregistrarea contractelor de efectuare a stagiului profesional în avocatură, reluarea stagiului profesional în avocatură, suspendarea și / sau încetarea stagiului profesional în avocatură;
- acordarea ajutorului material în legătură cu decesul avocaților / îmbolnăvirea avocaților;
- scutirea de la plata contribuției profesionale / radierea datoriilor la plata contribuțiilor profesionale în legătură cu decesul avocatului titular.

De menționat că în anul 2020, datorită inclusiv efectelor pandemiei SARS – COV-2- COVID 19, și-au suspendat activitatea 88 avocați, iar 34 avocați și-au încetat activitatea. În perioada 1 ianuarie – 1 noiembrie 2021, s-au înregistrat 97 cazuri de suspendare a activității de avocat și 28 cazuri de încetare a activității de avocat.

În perioada supusă acestui raport, Consiliul Uniunii Avocaților a adoptat hotărâri pe marginea plângerilor / contestațiilor formulate de către avocați și alte persoane împotriva actelor administrative emise de către Consiliul Uniunii Avocaților.

Pornind de la competențele Consiliului Uniunii Avocaților determinate în Legea nr. 1260/2002, în perioada de referință, Consiliul Uniunii Avocaților a elaborat și implementat următoarele acte normative / documente de politici:

- Modificări și completări la Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților;
- Strategia de comunicare și relații publice a UARM pentru anul 2021 – 2022;
- Regulamentul privind formatorii Centrului de Instruire a Avocaților;
- Regulamentul cu privire la politica și modul de publicare pe pagina web oficială a UARM;
- Modificări și completări la Statutul profesiei de avocat, în contextul prevederilor Art. II din Legea nr. 67/2021 pentru modificarea Legii nr. 1260/2002.

20.12.2002), fiind imperios necesară și elaborarea procedurilor și ghidurilor de publicitate a activității de avocat și formelor de desfășurare a activității de avocat.

Respectiv, luând în considerare situația epidemiologică din țară și evoluția Coronacrizei, se propune Congresului mandatarea Consiliului Uniunii Avocaților cu dreptul de a aproba modificările și completările la Statutul profesiei de avocat și Codul deontologic necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 1260/2002, modificată prin Legea nr. 67/2021.

Nu putem ignora și trebuie menționat în cadrul acestui raport importanța implicării Consiliului Uniunii Avocaților în perioada elaborării și adoptării politicilor fiscale pentru anul 2021, urmare a discuțiilor intense avute cu Guvernul Republicii Moldova fiind obținută diminuarea impozitului pe venit aplicat avocaților și celorlalți exponenți ai profesiilor juridice de la 18% la 12%.

Cu părere de rău, implicarea Consiliului Uniunii Avocaților și eforturile acestuia nu au fost suficiente pentru a convinge guvernarea despre necesitatea revizuirii modului de determinare și plată de către avocați și avocații stagiați a contribuțiilor de asigurări sociale și asigurări medicale obligatorii.

Chiar dacă începând cu anul 2021, avocații, în schimbul plății contribuției fixe de asigurări sociale în mărime de 24 255 lei / anual urmează să beneficieze de întreg spectrul de indemnizații și beneficii de asigurări sociale, această contribuție s-a constatat a fi prea împovărătoare pentru avocați și avocații stagiați în condițiile unei activități profesionale afectate profund de pandemia SARS-COV-2- COVID 19, care *volens nolens* a avut drept consecință reducerea serviciilor prestate și corespunzător, reducerea onorariilor încasate.

Cu toate acestea, deși avocații și avocații stagiați au fost obligați, începând cu 01.01.2021, să plătească contribuția de asigurări sociale în mărimea determinată prin Legea bugetului de asigurări sociale pentru anul 2021 în schimbul beneficiilor de toate prestațiile de asigurări sociale, potrivit prevederilor art. 6 alin. (2) din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, această protecție a început să fie efectivă doar începând cu 01.10.2021, atâta timp cât legea cere un stagiu minim de cotizare de 9 luni.

Altfel spus, în perioada 01.01 – 30.09.2021, avocații și avocații stagiați care au plătit contribuții de asigurări sociale majorate fixe în schimbul întregului spectru de prestații de asigurări sociale, nu au beneficiat efectiv de protecția socială asigurată, deoarece stagiul de cotizare realizat anterior datei de 01.01.2021 nu a fost luat în calcul la determinarea stagiului de cotizare care dă dreptul la indemnizațiile de incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Pornind de la această situație, Consiliul Uniunii Avocaților urmează în perioada următoare Congresului să intensifice dialogul cu autoritățile statului în vederea revizuirii modului de calcul și determinare a contribuțiilor de asigurări sociale plătibile de către avocați și avocați stagiați, astfel încât să se asigure o protecție socială adecvată și corespunzătoare.

Uniunea Avocaților din Republica Moldova este parte a Cartei interprofesionale a judecătorilor, procurorilor și avocaților din Republica Moldova, semnată la 15.12.2017 și în acest context, Consiliul Uniunii Avocaților în perioada imediat următoare trebuie să intensifice discuțiile cu Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor privind dialogul permanent cu corpul profesional al avocaților, în calitate de partener indispensabil în înfăptuirea justiției.

UARM continuă să militeze pentru lărgirea sferei proceselor ce se pot judeca pe perioada stării de urgență în sănătate publică, impunerea unui tratament corespunzător al avocatului în ce privește aplicarea măsurilor sanitare de la nivelul instanțelor, în paralel cu asigurarea unui caracter unitar al măsurilor dispuse, continuarea aplicării unor măsuri ce s-au dovedit a fi benefice și după ridicarea stării de urgență în sănătate publică.

3.5 Activitatea privind instruirea inițială și continuă în cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

În cadrul UARM, începând cu anul 2018, funcționează Centrul de Instruire a Avocaților care are drept obiectiv principal de activitate organizarea și desfășurarea instruirilor profesionale continui și inițiale pentru avocați și avocați stagiați.

3.3 EXPERTII JUDICIARI

REALIZĂRI

Prin Legea nr. 68/2016 a fost uniformizat procesul de oferire a expertizei judiciare și au fost stabilite autoritățile care au competențe de efectuare a expertizei judiciare. De asemenea, prin Legea nr. 68/2016 au fost stabilite și criteriile de accedere în funcția de expert judiciar, precum și cerințele de exercitare a profesiei de expert judiciar.

În ultimii 4 ani a fost oferit suport financiar și instituțional pentru a completa cu echipament CNEJ, CNA, subdiviziunile MAI și MSMPS, inclusiv cu suportul financiar al UE și al altor parteneri de dezvoltare.

Instituțiile superioare de învățământ, precum și INJ oferă cursuri de instruire pentru experții judiciari din cadrul CNEJ, CNA, subdiviziunile MAI și MSMPS pentru a asigura perfecționarea continuă a experților judiciari.

CONSTRÂNGERI

Instituțiile naționale care oferă expertiză judiciară se confruntă cu o lipsă acută de personal dar și cu îmbătrânirea personalului implicat în pregătirea expertizelor judiciare. Domeniul suferă de lipsă de atractivitate, inclusiv datorită salarizării necompetitive, care nu este racordată la condițiile de salarizare din sectoarele economiei naționale, pentru care ar fi necesare diferite categorii de expertize judiciare. Condițiile de efectuare a expertizei judiciare sunt de cele mai deseori insuficiente pentru a putea asigura concluzii obiective ale rapoartelor de expertiză. Pentru a putea asigura condiții adecvate de formulare a concluziilor, experții judiciari necesită spații de laborator pentru a putea efectua cercetările necesare. Procesul de pregătire a noilor experți judiciari este deficitar. Legea nr. 68/2016 nu oferă cadrul necesar de pregătire a experților judiciari, procesul de pregătire fiind asigurat prin intermediul învățământului dual.

Nu sunt asigurate toate cerințele legate de trasabilitatea și parcursul probelor. Dat fiind specificul activității de expertiză judiciară, care se bazează pe materialele prezentate de organele de urmărire penală, trasabilitatea probelor este esențială pentru a asigura că nu au fost operate modificări la materialul probator.

RECOMANDĂRI

1. Conferirea CNEJ a statutului de instituție de cercetare pentru a putea permite accesul la resurse financiare dar și a consolida poziția experților judiciari în procesul de pregătire a concluziilor și rapoartelor;
2. Adoptarea și implementarea protocoalelor ce țin de asigurarea parcursului probelor pentru a exclude intervenții neautorizate la materialul probator;
3. Extinderea instruirii experților judiciari în cadrul CNEJ și INJ, în cooperare cu experții judiciari deja licențiați pentru a asigura transmiterea de cunoștințe și consolidarea capacităților metodologice de efectuare a expertizei judiciare;
4. Creșterea atractivității posturilor de expert judiciar și încadrarea specialiștilor din diverse domenii în calitate de experți judiciari în regim de lucru parțial;
5. Revizuirea mecanismului de acoperire a costurilor pentru servicii de expertiză judiciară în cadrul procesului penal și civil, pentru a compensa costurile de expertiză judiciară acoperit de CNEJ prin bugetul de stat, precum și renunțarea la achitarea serviciilor de expertiză judiciară de la o autoritate publică la alta;
6. Stabilirea răspunderii laboratorului pentru calitatea raportului de expertiză judiciară și implementarea practicii de expertiză judiciară din partea mai multor experți (grup format din 3 experți) pentru a exclude erorile umane în procesul de analiză și formulare a răspunsurilor la întrebările adresate de către părțile în proces.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

AMENDAMENT

la proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat
pe anul 2022

(nr. 362 din 22.11.2021)

În conformitate cu prevederile art.59 și art.65 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996 se înaintează următorul amendament:

La Art.3 alin.(2) din proiectul de lege cifra "27481" se substituie cu cifra "24255".

Notă de argumentare

Prezentul amendament este elaborat ca urmare a solicitării profesilor juridice, cărora pentru anul 2022, în proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, li s-a stabilit o taxă fixă anuală de 27481 lei, cu o creștere cu 3226 lei față de anul 2021.

Majorarea taxei fixe anuale cu 3226 lei afectează profesiile juridice, care în ultimii doi ani au fost marcate de efectele pandemiei COVID-19, veniturile au scăzut simțitor însă obligația de plată a contribuțiilor de asigurări sociale a rămas aceeași.

Dat fiind faptul că reprezentanții acestor profesii nu vor putea acoperi povara fiscală atribuită venitului pe care îl obțin, există riscul deficitului de cadre în acest domeniu.

Reieșind din cele menționate se impune necesitatea menținerii sumei taxei fixe pentru liberii profesioniști la nivelul anului 2021.

Dan PERCIUN

Deputat